

I. UVODNA RAZMATRANJA

Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog master rada predstavljaju kreditno-garantni fondovi kao i njihov uticaj na unapređenje lokalnog ekonomskog razvoja. Ekonomija Bosne i Hercegovine se već duže vrijeme susreće se sa nizom problema, bez obzira na svu podršku koju je Bosna i Hercegovina imala i ima od strane Evropske unije i raznih međunarodnih organizacija. Proces tranzicije dodatno je iskoplikovao ionako tešku ekonomsku situaciju, prvenstveno zbog neuspjele privatizacije u oba bosanskohercegovačka entiteta, koja nije uspjela da revitalizuje posrnula industrijska preduzeća. Ekonomska situacija dodatno je otežana svijetskom ekonomskom krizom koja već duže vrijeme ima uticaja kako na cijeli svijet, tako na Evropu i koja se analogno prenijela i na Bosnu i Hercegovinu. U ovakvom ekonomskoj situaciji i okruženju većina lokalnih zajednica vodeći borbu sa deficitima u budžetu, nisu u mogućnosti samostalno obezbijediti sredstva za kreditiranje lokalnog ekonomskog razvoja već uglavnom pružaju manju finansijsku pomoć u vidu raznih vrsta podsticaja i to uglavnom za poljoprivredu. Svoju pomoć lokalnoj privredi pružaju i donošenjem pravnih regulativa, vršeći reforme administrativnih postupaka i obezbijedući razne olakšice želeći na taj način stimulisati preduzetnike s krajnjim ciljem otvaranja novih preduzeća i smanjenja nezaposlenosti.

Neminovno je da svako preduzeće bilo da se radi o njegovom osnivanju, obezbijedivanju novih sirovina, novih osnovnih sredstava, u cilju obavljanja osnovnih funkcija i djelatnosti ili proširenja kapaciteta mora obezbijediti novi kapital. U vremenu u kakvim živimo, preduzeća, posebno mala i srednja preduzeća nisu u mogućnosti iz vlastitog akumuliranog kapitala obezbijediti sredstva za ovakve poduhvate, već se moraju okrenuti drugim načinima finansiranja. Iako se najčešće odlučuju, na kod nas, dominantne načine finansiranja u vidu obezbijedivanja novca iz raznih tipova kreditnih sredstava, u posljednje vrijeme sve više se pojavljuju i drugi vidovi finansiranja.

Kreditno-garantni fondovi kao izvor finansiranja još uvijek predstavljaju veliku nepoznanicu za većinu privrednika i najčešći su razlog zbog čega se isti i ne koriste u većem obimu. Također jedan od razloga može biti i nemogućnost zajedničkog djelovanja preduzeća u cilju formiranja kreditnih udruženja kao i problema u vezi zakonske regulative kojom je ova oblast tek nedavno regulisan. Ono što je sigurno da su lokalne zajednice ili regije, gdje je ovaj

vid finansiranja lokalne ekonomije postoji, već uvidjele efekte i svrsishodnost kreditno-garantnih fondova i da su pozitivna tendencija otvaranja i razvoja, prvenstveno malih i srednjih preduzeća opredjelila lokalne zajednice da i dalje podržavaju ovakve vidove finansiranja.

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja ovog rada bio je dokazati da kreditno-garantni fondovi mogu uticati na lokalni ekonomski razvoj davajući novu dimenziju u njegovom finansiranju. Kao što je već pomenuto, mišljenja sam da su kreditno-garantni fondovi su još uvijek velika nepoznanica za većinu lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini, te da lokalne zajednice ne rade dovoljno na informisanju i popularizaciji drugih vidova finansiranja. Jedini vid sufinansiranja lokalnih preduzeća vrši se kroz podsticaja koje dodjeljuju, a koji su uglavnom nedovoljni za veće poslovne poduhvate.

Činjenica je da postoji samo nekoliko organizacija u Bosni i Hercegovini koje preduzetnicima i preduzećima nudile ovu vrstu finansiranja. Činjenicom da sam u toku istraživanja imao problem u vezi pronalaska literature, pogotovo analiza efekata formiranja i uspostave kreditno-garantnih linija nisam mogao doći do jasnih analitičkih podataka čime bi decidno dokazao svoju hipotezu. Ipak smatram da će podaci koje sam iznjeo u svom radu dati dovoljno činjenica da kreditno-garantni fondovi pozitivno utiču na finansiranje lokalnog ekonomskog razvoja najčešće kroz otvaranje novih preduzeća i povećanju zaposlenosti.

Polazne hipoteze

Hipoteza po deficiiji predstavlja tvrdnju kojom se provjerava da bi se ustanovila njena valjanost. Ona je valjana ukoliko je adekvatna predmetu istraživanja i ako se može provjeriti praktično-teoretskim pristupom. Prilikom izrade rada postavio sam hipoteze kako slijedi:

- Kreditno-garantni fondovi mogu biti efikasan sistem finansiranja lokalnog ekonomskog razvoja kroz podsticanje sektora malih i srednjih preduzeća.
- Kreditno-garantni fondovi kao alternativa finansiranja omogućavaju preduzećima lakši dolazak do prijeko potrebnih finansijskih sredstava za osnovno funkcionisanje ili dalji razvoj kapaciteta.
- Kao izvor finansiranja kreditno-garantni fondovi predstavljaju nepoznanicu za većinu lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Metode istraživanja

U izradi ovog master rada koristio sam se sa nekoliko standardnih metoda istraživanja jer mi je glavni cilj bio koristiti standardni metodološki postupak. Prvenstveno sam se koristio metodama analize i sinteze, metodom deskripcije, metodom komparacije, metodom dedukcije i indukcije kao bazičnim metodama logičkog zaključivanja.

Nažalost prilikom istraživanja nisam naišao na literaturu koja bi se mogla iskoristiti za kompletnu analizu korištenja kreditno-garantnih fondova kao izvora finansiranja, već sam se uglavnom koristio raznim priručnicima koji su baš za cilj imali upoznavanje privrednika i lokalnih zajednica sa svrhom, prednostima i načinim funkcionisanja kreditno-garantnih fondova.

Osnovne pokazatelje ekonomskog razvoja na područjima gdje su već uspostavljeni kreditno-garantni fondovi crpio sam iz raznih tipova izvještaja kako bi metodom analize došao do zaključaka o pozitivnim ili negativnim uticajima formiranja i korištenja kreditno-garantnih fondova za finansiranje lokalnog ekonomskog razvoja.